

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. III. Dissertationis I. Articuli VII. An doctrina superior procedat etiam de Religiosis Episcopis, & Promotis ad Beneficium inferiùs Episcopatu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

paupertatis contra citatum Tanner n. 105. Lugo *Disput. 2. de Just. n. 51.* extendentem etiam ad pretiosa ut præmissum est num. 57.

Quarta non repugnat voto paupertatis, si religiosus absque superioris licentia petat ab Amico, ut deponat pecuniam apud aliquem, quarum Dominium manet penes deponentem cum libera revocandi depositi facultate, si solum habeat voluntatem habendi pecunias ad manus, ex quibus accipiat, cum indignerit de licentia superioris. Idem dicendum, si Religiosus eas pecu-

nias apud se servet in deposito. Est contra Sanch. n. 50. post Bonavent.

Quinta Religiosus qui absque superioris licentia accipit pecuniam, ut de ea liberè disponat ejus nomine, qui dedit, non peccat contra votum paupertatis: Sentus est, si quis accipiat pecuniam in pauperes independenter à voluntate dantis largiendam: secus foret, si dans daret suo nomine distribuendam ijs, quos ipse judicaret magis egentes, sed nec hoc practicandum ab ijs quibus Regula prohibet etiam hoc munus, sine licentia.

§. III. Dissertationis I. Articuli VII.

An doctrina superior procedat etiam de Religiosis Episcopis, & Promotis ad Beneficium inferius Episcopatu.

397. **D**ubitatur primò an proxima conclusio procedat de Religiosis ad Episcopatum Promotis.

Ante resolutionem supponendum est Religiosum factum Episcopum manere obstrictum solenni vinculo castitatis, & obedientiæ Pontifici præstandæ ultra generalem ab omnibus Fidelibus debitam, ac ultra peculiariam vi Juramenti obediendi, quod omnes Episcopi præstant, cassatur enim materia obedientiæ Prælati Regularibus debitæ, & remanet duntaxat obedientia respectu Papæ, qui est Generalissimus omnium Religionum Prælati, eique talis Religiosus non solum ut Episcopus sed etiam ut Religiosus manet subiectus, ita Soares tom. 2. de Relig. lib. 6. de voto c. 7.

n. 10. Sanch. lib. 6. Moral. c. 6. n. 2. & 3. Subdens ex Vasq. quod Episcopus ex Religioso factus possit revocari ad statum Religiosum. An dispenset in voto paupertatis est Summa controversia. Affirmat Vasq. 1. 2. *Disput. 165. c. 8. n. 91. in fin. & n. 104. ex c. unico 18. q. 1.* ubi de Religioso Episcopo dicitur: *velut legitimus hæres paternam sibi hæreditatem postea jure vendicandi potestatem habet*, ergo fit etiam Dominus reddituum Ecclesiasticorum, votum siquidem paupertatis non minus impedit Dominium Patrimonialium, quam reddituum. Secundò æqualiter pars fructuum Ecclesiæ applicatur Episcopis Religiosis, ac ex Sæculari Clero promotis, sed hi per n. 62. sunt fructuum Domi-

mini, ergo & illi, unde in ipsa consecratione Episcopi hæc dispensatio est inclusa, nam per consecrationem fit perpetuus administrator omnium bonorum, ac reddituum sine dependentia à superiore: hæc administratio æquè pugnat cum voto solenni paupertatis, ac bonorum Dominium, ergo sicut acquirit administrationem, ita acquirit Dominium. Tertio alios Regulares Episcopi redditus profanantes seu in usus profanos instrumentes deberent restituere suæ Ecclesiæ, uti & accipientes ab ipsis.

398. Communior negat absolvi à voto paupertatis præsertim à paritate reliquorum duorum votorum, à quibus non liberantur, quia non obstant executioni muneris Episcopalis, atque etiam eam non impedit votum solenne paupertatis, cum sufficiat libera bonorum administratio, hanc opinionem ut verissimam tuetur Sanch. n. 8. ubi dissolvit prioris Sententiæ Argumenta.

Ad primum negat Episcopum factum ex Monacho per Episcopatum acquirere jus Successionis, sed id antea in Monachatu existentem habuisse, ita supponitur in *Can. si qua mulier 9. 19. q. 3.*

Ad secundum negat æqualiter applicari, quia Sæcularibus Episcopis applicatur ut veris Dominis; Regularibus ut administratoribus.

Ad tertium concedit totum n. 27. sicut in Sententia Comuni negante etiam Clericis beneficiatis Dominium reddituum, debet fieri restitutio Ecclesiæ Beneficiati ab ipso Beneficiato eorum, quæ profanavit, accipientes autem debent reddere ipsi Beneficiato, puta in nostro casu Regulari Episcopo legitimo administratori, li-

bera enim administratio se potest extendere ad solos pios usus. Sed cum opinio hæc possit esse plurimorum scrupulorum occasio, ut his obvietur tam Beneficiati Episcopi, quam accipientes probabiliter turâ conscientia non restituent ob probabilitatem sententiæ affirmativæ His præmissis.

399. *Resp.* Ad dubit. 1. affirmativam videri probabiliorem præsertim ob Argumentum 1. & 2. ita P. Matth. de Maya in *Appendice ad Constit. select. ad tract. 6. Disput. 6. q. 1. n. 7. in fin.*

Est tamen discrimen inter Episcopos ex Clero, & Episcopos ex Religione assumptos, quod priores de jure possint disponere etiam in morte de patrimonialibus, & quasi patrimonialibus (circa fructus Beneficij quid possint constat ex n. 68.) secus posteriores, hi enim quovis acquisita acquirunt non Religioni sed titulo Ecclesiæ suæ, ita omnes apud Palao p. 3. tract. 16. Disp. 3. p. 19. n. 13. ex cit. *Can. unic. 18. q. 1. generaliter loquente.*

Extenditur hæc doctrina ad Episcopum, cui Episcopatus datur non in titulum, sed in commendam. Secundò ad Episcopum electum, & confirmatum, etsi nondum consecratum, nec nactum possessionem Ecclesiæ. Tertio ad Cardinalem. Quarto ad Episcopum titulare, quia omnes hi exempti sunt ab obedientia Regulari, æquum proinde est, ut acquirant non Religioni, sed Ecclesiæ: verum cum Titularis suæ Ecclesiæ non serviat, probabiliter lucratur Religioni Palao n. 14. probabilius autem est eum lucrari Papæ titulo immediatè subjectionis cit. Palao 2. Sanch. lib. 7. *Moral. 6. 32. n. 68.*

400. Dubitatur Secundò Religioso Promoto ad Beneficium inferius E. g. ad Parochiam, ad quem spectent ab eo relicta. Diversimodè Doctores discuntur apud Sanch, à n. 71. ipse tandem n. 76. distinguit inter beneficium pleno jure subjectum Monasterio, & beneficium Ordinario subjectum, in isto secundo casu omnia cedunt Ecclesiæ, talis enim Religiosus non est ad nutum Prælati amovibilis, sed beneficium possidet in titulum perpetuum, propter quam rationem juxta cit. c. *unicum* Religiosus Episcopus non Monasterio, sed Ecclesiæ acquirit, Econtra in casu priorè acquirit Monasterio acquisita titulo hæreditatis, donationis, aut legati secùs comparata ex fructibus beneficij, aut sua arte, & industria, hæc enim cedunt Ecclesiæ, non vi alicujus textûs juris, sed ob hanc rationem, quod beneficiarius Religiosus, quamdiu retinet beneficium serviat Ecclesiæ, licet quoad proprietatem spectet ad Monasterium: habet ergo se instar servi ad tempus donati alteri, ut huic inserviat, sed hic acquisita pro eo tempore industriâ suâ, & operis, acquirit illi, cui servit, secùs acquisita Successione, aut dono, hæc enim spectant ad servi Dominum. Hanc Sententiam esse consulendam, & secundum eam judicandum censet Palao n. 16. etsi fateatur probabiliter sustineri posse, quòd in Beneficio, sive sit subjectum Monasterio, sive non, quovis modo acquisita cedant Ecclesiæ, eo quod durante Beneficio qualicùmque etiam manuali Beneficiarius sit exemptus ab obedientia, solumque videatur subjici, ut Beneficium conservet: hæc autem subjectio non sufficit, ut acquisita successione, donatione, vel

legata cedant Monasterio, sicut non cedunt acquisita arte & industriâ.

Pro hac Sententia allegat, Abbas Navarrum Emanuelem Sa verbo *Religiosum*, 64.

Resp. Mihi arridere opinionem P. Matth. de Maya cit. q. 1. §. 2. n. 8. paucis ita resolventis: quod dictum est de Regularibus Episcopis, dictum puta de alijs Regularibus beneficiarijs ab administratione ad nutum superioris non amovibilibus, secùs si pro libito, quia istorum bona Ecclesiastica sunt Monasterij, nec Religiosus Beneficiatus plùs, quàm eorum administrationem habet ad nutum superioris revocabilem.

Ex his deduci potest cum Wadingo de *contractibus Disput. 2. dub. 3. §. 2. n. 12.* Regulares Beneficiarios liberam fructuum administrationem habere (intellige de non amovibilibus ad nutum) non minus ac Sæculares Beneficiarios prout ex communi prius tradidit Sanch. *lib. 6. Moral. c. 6. n. 14.* cum hoc discrimine, quod Sæculares sint Domini fructuum, secùs Regulares ob votum paupertatis; quoad plenam tamen administrationem sunt pares, cumque hæc sufficiat ad celebrandos legitime contractus (valor enim non dependet à Dominio) hinc possunt disponere inter vivos per donationem irrevocabilem licitè in usus pios. Hinc.

Plerique agnoscunt discrimen aliud, quod etsi tam Sæculares quàm Regulares Beneficiati licitè quamdiu vivunt, disponant de fructibus in pias causas, illicitè autem in profanos, attamen dispositio sæcularium sit valida ob Dominium in fructus, quo carent Regulares, consequenter peccent contra Justitiam, acci-

accipientesque ab ijs obligentur restituere Suarez to, 4. de Relig. lib. 5. c. ultim. Molin. de just. D. D. 276. &c.

Hanc doctrinam existimat Wadingus n. 15. non esse certam sed probabiliter dici posse talem Regularem vali-

dè posse expendere in quosvis usus, idque esse praxi conforme. Pro hac sententia stat etiam Sanch. c. 9. n. 47. loquens de Religioso ejecto, eumque allegat Wadingus uti & Less. lib. 2. 41. dub. 15.

§. VIII. Dissertationis I. Articuli VII.

An Beneficiati mortaliter peccent profanando redditus superfluos.

401. **R**esponso affirmativa sponte sequitur ex num. 69. *versu Ratio desumitur, &c.* Præceptum enim in materia gravi obligat sub mortali, præceptum in nostro casu de toto superfluo in pauperes aliàsve causas pias dispensando est in materia gravi, ergo.

Quæritur ulterius primò an etiam alij accipientes à Beneficiatis summam notabilem peccent mortaliter? affirmat Sanch. lib. 2. *Consi. c. 2. dub. 38. n. 14.* quia cooperantur peccato Beneficiari. *Resp.* omnino sic esset dicendum, si Beneficiati non sint fructuum Domini, tunc enim tam dantes, quam accipientes sunt rei mortalis culpæ contra Justitiam: Unde cum Regulares Beneficiati Episcopo inferiores non sint Domini per n. 62. *versu plerique agnoscunt*, tam hanc quam illis accipientes quid notabile in usus non pios, delinquent graviter: oppositum esse probabile sustinet ibi Wadingus. Dixi inferiores Episcopo, quia Episcopos etiam Regulares fieri reddituum Dominos est probabilis per n.

399. *versu. Resp Ad dubit. 1.* Verum cum n. 62. ostensum sit Dominos esse, secundum hanc opinionem.

Resp. Ad quæstionem negativè secundum probabiliorum cum Lugo D. 4. à n. 48. Moya in *appendice ad select. quæst. ad tract. 6. d. 6. q. 1. §. 4. à n. 12.* quia per ipsam oblationem dantis consumatur malitia, proinde subsequens acceptio non est cooperatio, sed per accidens se habet, uti fusius declarat Moya.

Quæritur secundò quanta summa debeat expendi profanè ut æquet peccatum mortale? *Resp.* cum Haunold. *tract. 4. n. 91.* dictam quantitatem mensurari non posse regulâ de quantitate sufficiente ad mortale furtum, sed majorem requiri, nimis autem laxam esse quartam, aut quintam partem omnium reddituum, ita ut si tanta profanetur sit mortale peccatum, secùs si infra eam, uti censent Molin Coninck Palao; inde enim sequitur, quod Archiepiscopus Toletanus habens in redditibus 30000 aureorum, ultra 5000. in usus profanos dissipare posset; quare
E e e 2 prop.